نام و نام خانوادگی:	جمهوری اسلامی ایران	نام درس: ادبیات فارسی
مقطع و رشته: یازدهم مشترک	اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران	نام دبیر: آقای یوسفی
نام پدر:	اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران	تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/ ۲۰
شماره داوطلب:	دبیرستان غیردولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ	ساعت امتحان: ۸ : ۰۰ صبح/ عصر
تعداد صفحه سؤال: 4 صفحه	امتحانات **نیمسال اول** سال تحصیلی **۱۴۰۵-۱۴۰۴**	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
	www.sarayedanesh.com	
	021-2936	

نمره به عدد:	نمره تجدید نظر به عدد:	محل مهر و امضاء مدیر
نمره به حروف:	نمره به حروف:	
نام دبیر: تاریخ و امضاء:	نام دبیر: تاریخ و امضاء:	

ردیف	سؤالات قلمرو زبانی ۷ نمره	بارم
۱	**معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.** خنیده: حلاوت: ندیمان: خُود:	۱
۲	**نقش‌های «چون» را در بیت زیر مشخص کنید؟** الف) چون رایت عشق آن جهانگیر / شد چون مه لیلی آسمان‌گیر	۰/۵
۳	**املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.** حق تعالی چون (اسناف/اصناف) موجودات می‌آفرید. فرو ماند در لطف و (صنع/سنع) خدای	۰/۵
۴	**غلط املایی را پیدا کنید و اصلاح کنید.** الف) مردان بار را به نیروی حمّت و بازوی حمیّت کشند، نه قوت تن. ب) در آن دریای خون در قرس خورشید	۱
۵	**در عبارات زیر رابطه‌های معنایی را پیدا کنید. (ترادف-تضاد-تناسب)** الف) ادبار-اقبال ب) شفق – شام ج) زمین - آسمان د) نژند – خوار	۱
۶	**نقش‌های دستوری جملات زیر را مشخص کنید.** الف) که روزی رسان قوت روزش بداد ب) که خلق از وجودش در آسایش است	۱

www.amoozeshmelli.com

۷	**را ی فک اضافه را شرح دهید و بگویید در کدام متن زیر وجود دارد؟** الف) قربت را خطر بسیار است. ب) این چه سرّ است که خاک ذلیل را از حضرت عزّت به چندین اعزاز می‌خوانند.	۰/۵
۸	**آرایه‌ی استفهام انکاری را در متن زیر شرح دهید.** شما چه دانید که ما را با این مشتی خاک، چه کارها از ازل تا ابد در پیش است؟	۰/۵
۹	**در هر عبارت زیر را چه نقشی دارد.** بیچارگی ورا چو دیدند. پس جبرئیل را بفرمود.	۱
قلمرو ادبی ۵ نمره		
۱۰	**حفظ شعر.** الف) / رهروی کبک نیاموخته ب) باز کشید از روش خویش پای /	۰/۵
۱۱	**حافظ مربوط به کدام قرن هجری است و اشعار او در کدام قالب شعری است؟**	۰/۵
۱۲	**شعر *پرورده‌ی عشق* اثر کیست و مربوط به کدام منظومه‌ی عاشقانه‌ی معروف است؟**	۰/۵
۱۳	**آرایه‌ی کنایه را در دو بیت زیر پیدا کنید و شرح دهید.** الف) به خوناب شفق در دامن شام / به خون آلوده ایران کهن دید ب) چون موسم حج رسید، برخاست / اشتر طلبید و محمل آراست	۱
۱۴	**استعاره‌ها را در عبارات زیر پیدا کنید و بگویید هر کدام استعاره از چه چیزهایی هستند.** الف) از آن دریای بی‌پایاب، آسان ب) غروب آفتاب خویشتن دید	۱
۱۵	**بیت زیر را از نظر آرایه‌های ادبی بررسی کنید. دو مورد کافی است.** از این سد روان در دیده‌ی شاه / ز هر موجی هزاران نیش می‌رفت	۰/۵
صفحه ی ۲ از۴		

www.amoozeshmelli.com

۱۶	**یک آرایه در دو متن زیر یکسان است. آن را پیدا کنید.** الف) در آن باران تیر و برق پولاد ب) محراب زمین و آسمان اوست	۰/۵
۱۷	**آرایه‌ی موجود در «گفت: انّی خالقٌ بشراً منَ طین. خانه‌ی آب و گل آدم من می‌سازم.» چیست؟ شرح دهید؟**	۰/۵
	قلمرو فکری ۸ نمره	
۱۸	**معنی هر یک را به نثر روان بنویسید.** الف) کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه ب) مجنون چو حدیث عشق بشنید / اول بگریست، پس بخندید ج) در این بود درویش شوریده‌رنگ / که شیری برآمد، شغالی به چنگ د) اما ایزد رحمت کرد پس از نمودن قدرت. ن) می‌داشت پدر به سوی او گوش / کاین قصه شنید گشت خاموش و) در امتداد نگاه متفکرش، افق‌های روشن تدبیر مُلک و رعیت‌پروری را می‌خواند. ه) توده‌های دود و آتش و گرد و غبار، با آخرین حلقه‌های شب درآمیختند. ی) چو لشکر گرد بر گردش گرفتند / چو کشتی، بادپا در رود افکند	۴
۱۹	**مفهوم کلی متن زیر کدام است.** مرد باید در میان بازار مشغول تواند بود، چنان که یک لحظه از حق تعالی غایب نشود.	/۷۵ ۰
۲۰	**سعدی در بیت زیر انسان تهی‌دست را به چه چیزی توصیه می‌کند؟** گرت ز دست بر آید، چو نخل باش کریم / ورت ز دست نیاید، چو سرو باش آزاد	/۷۵ ۰

www.amoozeshmelli.com

۲۱	**با توجه به متن زیر به پرسش‌های آمده پاسخ دهید.** آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش الف) حلقه در گوش نهادن کنایه از چیست؟ ب) سینه، مجاز از چیست؟ د) جناس را در بیت پیدا کنید؟	۱
۲۲	**شاعر در بیت زیر چه صحنه‌ای را توصیف کرده است.** فرو می‌ریخت گردی زعفران رنگ / به روی نیزه‌ها و نیزه‌داران	/۷۵ ۰
۲۳	**شعر *در امواج سند* مربوط به کدام گونه‌ی ادبی و کدام واقعه‌ی تاریخی ایران است؟**	/۷۵ ۰
صفحه ی ۴ از ۴		

جمع بارم : ۲۰ نمره

www.amoozeshmelli.com

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیر دولتی پسرانه سرای دانش واحدحافظ
کلید سؤالات نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴

www.sarayedanesh.com

نام درس: ادبیات فارسی یازدهم
نام دبیر: آقای یوسفی
تاریخ امتحان: ۲۰ / ۱۴۰۴/۱۰
ساعت امتحان: ۸:۰۰ صبح/ عصر
مدت امتحان: ..... دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	**معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.** خنیده: مشهور　　حلاوت: شیرینی، لذت ندیمان: همراهان　　خُود: کلاه خود	
۲	**نقش‌های «چون» را در بیت زیر مشخص کنید؟** **الف) چون رایت عشق آن جهانگیر / شد چون مه لیلی آسمان‌گیر** چون اول پیوند وابسته ساز، چون دوم ادات تشبیه	
۳	**املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.** حق تعالی چون (اسناف/اصناف ص) موجودات می‌آفرید. فرو ماند در لطف و (صنع ص/سنع) خدای	
۴	**غلط املایی را پیدا کنید و اصلاح کنید.** الف) مردان بار را به نیروی حمّت = همّت و بازوی حمیّت کشند، نه قوت تن. ب) در آن دریای خون در قرس=قرص خورشید	
۵	**در عبارات زیر رابطه‌های معنایی را پیدا کنید. (ترادف-تضاد-تناسب)** الف) ادبار-اقبال = تضاد　　ب) شفق — شام = تناسب ج) زمین - آسمان = تناسب　　د) نژند — خوار = ترادف	
۶	**نقش‌های دستوری جملات زیر را مشخص کنید.** الف) که روزی رسان قوت روزش بداد = مفعول ب) که خلق از وجودش در آسایش است = مسند	
۷	***را* ی فک اضافه را شرح دهید و بگویید در کدام متن زیر وجود دارد؟** **الف) قربت را خطر بسیار است.** **ب) این چه سرّ است که خاک ذلیل را از حضرت عزّت به چندین اعزاز می‌خوانند.** الف. رای فک اضافه ما بین مضاف و مضاف الیه فاصله می‌اندازد: خطرِ قربت بسیار است.	
۸	**آرایه‌ی استفهام انکاری را در متن زیر شرح دهید.** **شما چه دانید که ما را با این مشتی خاک، چه کارها از ازل تا ابد در پیش است؟** تاکید چیزی در قالب انکار آن	
۹	**در هر عبارت زیر را چه نقشی دارد.** بیچارگی ورا چو دیدند. = نشانه‌ی مفعولی پس جبرئیل را بفرمود. = حرف اضافه	
قلمرو ادبی ۵ نمره		

www.amoozeshmali.com

۱۰	**حفظ شعر.** الف) / رهروی کبک نیاموخته ب) باز کشید از روش خویش پای /
۱۱	**حافظ مربوط به کدام قرن هجری است و اشعار او در کدام قالب شعری است؟** قرن هشت، غزل
۱۲	**شعر *پرورده‌ی عشق* اثر کیست و مربوط به کدام منظومه‌ی عاشقانه‌ی معروف است؟** نظامی، لیلی و مجنون
۱۳	**آرایه‌ی کنایه را در دو بیت زیر پیدا کنید و شرح دهید.** **الف) به خوناب شفق در دامن شام / به خون آلوده ایران کهن دید** به خون آلوده دیدن کنایه از کشته شدن **ب) چون موسم حج رسید، برخاست / اشتر طلبید و محمل آراست** محمل آراستن کنایه از آماده‌ی سفر شدن
۱۴	**استعاره‌ها را در عبارات زیر پیدا کنید و بگویید هر کدام استعاره از چه چیزهایی هستند.** الف) از آن دریای بی‌پایاب، آسان = دریای بی‌پایاب استعاره از رود سند ب) غروب آفتاب خویشتن دید = آفتاب استعاره از عمر
۱۵	**بیت زیر را از نظر آرایه‌های ادبی بررسی کنید. دو مورد کافی است.** از این سد روان در دیده‌ی شاه / ز هر موجی هزاران نیش می‌رفت متناقض‌نما، اغراق، کنایه، استعاره، مراعات نظیر
۱۶	**یک آرایه در دو متن زیر یکسان است. آن را پیدا کنید.** = مجاز **الف) در آن باران تیر و برق پولاد** **ب) محراب زمین و آسمان اوست**
۱۷	آرایه‌ی موجود در «گفت: انّی خالقٌ بشراً منَ طین. خانه‌ی آب و گل آدم من می‌سازم.» چیست؟ شرح دهید؟ تضمین، آوردن آیه، حدیث یا متنی عیناً در متن.
قلمرو فکری ۸ نمره	

www.amoozeshmeli.com

۱۸	**معنی هر یک را به نثر روان بنویسید.** **الف) کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه** درک از ناآگاهی کامل‌ترین حالت عقل است **ب) مجنون چو حدیث عشق بشنید / اول بگریست، پس بخندید** وقتی مجنون حرف از عشق شنید، ابتدا گریه کرد و سپس خندید **ج) در این بود درویش شوریده‌رنگ / که شیری برآمد، شغالی به چنگ** درویش آشفته حال در این افکار بود که شیری آمد و شغالی را شکار کرد **د) اما ایزد رحمت کرد پس از نمودن قدرت.** اما خداوند پس از قدرت‌نمایی‌اش، رحمت کرد. **ن) می‌داشت پدر به سوی او گوش / کاین قصه شنید گشت خاموش** پدرش که به او گوش می‌داد، با شنیدن حرف‌های او ساکت شد **و) در امتداد نگاه متفکرش، افق‌های روشن تدبیر مُلک و رعیت‌پروری را می‌خواند.** در عمق نگاه متفکر عباس میرزا، آینده‌ی درخشانی در حکومت‌رانی و مردم داری می‌دید. **ه) توده‌های دود و آتش و گرد و غبار، با آخرین حلقه‌های شب درآمیختند.** در آخرین ساعات شب حجم انفجارها بسیار بالا بود. **ی) چو لشکر گرد بر گردش گرفتند / چو کشتی، بادپا در رود افکند** وقتی توسط لشکر محاصره شد، مانند کشتی اسبش را در رود انداخت
۱۹	**مفهوم کلی متن زیر کدام است.** **مرد باید در میان بازار مشغول تواند بود، چنان که یک لحظه از حق تعالی غایب نشود.** هنر آن است که در میان مردم باشی و گناه نکنی نه در خلوت و انزوا.
۲۰	**سعدی در بیت زیر انسان تهی‌دست را به چه چیزی توصیه می‌کند؟** **گرت ز دست بر آید، چو نخل باش کریم / ورت ز دست نیاید، چو سرو باش آزاد** به آزاده بودن
۲۱	**با توجه به متن زیر به پرسش‌های آمده پاسخ دهید.** **آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش** **الف) حلقه در گوش نهادن کنایه از چیست؟** بندگی **ب) سینه، مجاز از چیست؟** دل **د) جناس را در بیت پیدا کنید؟** جوش و گوش
۲۲	**شاعر در بیت زیر چه صحنه‌ای را توصیف کرده است.** **فرو می‌ریخت گردی زعفران رنگ / به روی نیزه‌ها و نیزه‌داران** صحنه‌ی جنگ و تیراندازی
۲۳	**شعر *در امواج سند* مربوط به کدام گونه‌ی ادبی و کدام واقعه‌ی تاریخی ایران است؟** ادبیات پایداری، جنگ ایران و مغول

جمع بارم : نمره	**نام و نام خانوادگی مصحح :**	**امضاء:**

www.amoozeshmelli.com